

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพด้วยการให้การศึกษา เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้และมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนบุคคลและประเทศชาติ ดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทด้านการศึกษา บางตอนว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอดีกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด” ทรงสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน ตลอดจนราษฎรในชนบทให้มีโอกาสได้รับการศึกษา พร้อมทั้งทรงให้แนวทางในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในการจัดการศึกษา ดังปรากฏในสมุดหมายเหตุรายวันของโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ประเภทสงเคราะห์เด็กยากจน) พระราชทานทุนเริ่มแรกเพื่อจัดตั้งโรงเรียน 5 โรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เนื่องจากในอดีตพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งโรงเรียน ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก มีปัญหาในการประกอบอาชีพ ทำให้ขาดรายได้ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมง เกษตรกรรม การคมนาคมไม่สะดวก อยู่ห่างไกลจากความเจริญ ติดต่อกับหน่วยงานราชการเป็นไปด้วยความยากลำบาก ทำให้เด็กและเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งโรงเรียนจำนวน 5 โรงเรียน ตามภูมิภาคต่างๆ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์พิเศษเพื่อสงเคราะห์เด็กยากจน ได้แก่ 1) โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้งขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2511 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2513) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2547) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2547) 2) โรงเรียนวัดสันติการามวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2515 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2517) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2524) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2526) 3) โรงเรียนวัดป่าไถ่ (ส่วนประชา-

นุกูล) ในพระบรมราชานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2517 เพื่อสงเคราะห์เด็กกำพร้า ไม่มีพ่อแม่ เด็กยากจน ให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2519) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2536) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2536) 4) โรงเรียนวัดบึงเหล็ก ในพระบรมราชานุเคราะห์ จังหวัดนครพนม เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2518 เพื่อให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน สร้างขึ้นในถิ่นทุรกันดารและถิ่นที่มีผู้ก่อการร้ายตามแนวชายแดน เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจน กำพร้า อนาคตที่พึง ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะศึกษาต่อ ตลอดจนเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2518) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2546) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2546) 5) โรงเรียนนันทบุรีวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ จังหวัดน่าน เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 ซึ่งใช้ชื่อว่าโรงเรียนนันทบุรีวิทยา และเข้าเป็นโรงเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ในปี พ.ศ. 2518 เพื่อสงเคราะห์เด็กที่ไม่มีที่เรียนและเด็กที่มีฐานะยากจน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2512) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2554) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2554)

ในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักการให้โอกาสแก่ทุกคน มีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

สำหรับการจัดการศึกษาต้องส่งผลต่อผู้เรียนอย่างมีคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งกำหนดเจตนารมณ์ไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ในมาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา อีกทั้งการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 2)

ปัญหาการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งความประพฤติของนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งพบว่า ในชั้นเรียนทุกชั้น สรุปได้ดังนี้ ปัญหานักเรียนทะเลาะวิวาท ปัญหานักเรียนหนีเรียน

ขาดเรียน ไม่เข้าชั้นเรียน ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว พุดจาไม่สุภาพ ขาดวินัย แต่งกายไม่เหมาะสม ติดเพื่อน ติดเกมส์ ปัญหาการอ่านหนังสือไม่ออกเขียนหนังสือไม่ได้ จนกระทั่งอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงต่อการ ตัดยาเสพติด มีว่สูมอบายมุข เนื่องจากสังคมปัจจุบันประสบกับปัญหาต่างๆ และการมีเทคโนโลยีการ สื่อสารที่ทันสมัยรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนเป็นเด็กวัยรุ่น หรือ เป็นเยาวชนของสังคม สอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2552: 2, 4-5, 9) ได้กล่าวถึงปัญหาเยาวชน ได้แก่ ปัญหาสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การตั้งครรภในวัยรุ่น ตลอดจนจนพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ เช่น ภาวะ สมาธิสั้น การติดเกม และอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมที่รุนแรงเพิ่มขึ้น

การแก้ปัญหาดังกล่าว เป็นการวางระบบการบริหารจัดการในระดับนโยบาย กล่าวคือ กระทรวง ศึกษาได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ เมื่อ พ.ศ. 2543 โดย ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดแนวปฏิบัติให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติเพื่อเป็น แนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนาไปสู่ความมุ่งหวังของการศึกษา คือ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551)

ปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษา ทุกแห่งในสังกัด สามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้กำหนด มาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา รวมทั้ง การคุ้มครองเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และ องค์กรที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการ ศึกษา การเรียนรู้ และวิถีชีวิตในสังคม ในการจัดกระบวนการการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการอย่าง ที่ สังคมมุ่งหวังนั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนและการป้องกันและช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไปมากและรวดเร็ว ทั้งทางด้านสื่อสารและเทคโนโลยี ทำให้ประชากรในสังคมไม่สามารถ เปลี่ยนแปลงได้ทันตามการเปลี่ยนแปลง จึงเกิดปัญหามาก ทั้งปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาเด็กถูกละเลยทอดทิ้ง ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กเร่ร่อน เป็นต้น (อภิชาติ เศรษฐินวิชัยกิจการ. 2547)

จะเห็นได้ว่า ปัญหาของเด็กไทยที่เกิดขึ้นหลายปัญหาล้วนมีรากเหง้าสำคัญมาจากปัญหาเดิม ที่ไม่ได้รับการแก้ไข โดยเฉพาะรากของปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุด คือ สถาบันครอบครัว ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ยิ่งทวีให้ปัญหาของเด็กที่เกิดขึ้นมีมิติที่ซับซ้อน มากยิ่งขึ้น ซึ่งหากว่าทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะในระดับนโยบายไม่เร่งแสวงหาทางออกร่วมกันเพื่อ รับมือ ป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งการร่วมกันกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กไทย

ที่ชัดเจนและครอบคลุมรอบด้าน อาจจะทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กทวีความรุนแรงมากขึ้น บั่นทอนคุณภาพของเด็กไทยให้ตกต่ำลง เด็กขาดศักยภาพที่จะแข่งขันและขาดความพร้อมที่จะพัฒนาประเทศให้มีขีดความสามารถทัดเทียมกับประเทศในประชาคมอาเซียนต่อไปในอนาคต จากที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องดังกล่าวให้ลดน้อยลง จึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งผลการวิจัยจะได้ข้อสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจะนำไปปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ปัญหาการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ควรจะเป็นจะมีรูปแบบเป็นเช่นใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียน ตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียน ตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหา การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ขั้นตอนที่ 2 การร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
กลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราช
ประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองอย่างง่าย โครงสร้าง กระบวนการ ขั้นตอน หรือกิจกรรมที่
สอดคล้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนและวิธีดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการ
ป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทาง
จิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากสภาวะวิกฤติต่างๆ ได้อย่างปลอดภัย
และยังรวมถึงกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษา
เป็นบุคลากรดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและ
นอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการ
และเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง แบบจำลองที่
ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ โดยผ่านการประเมินความเหมาะสม เพื่อนำไปใช้
ในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การประเมิน หมายถึง การพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเป็นผู้ประเมินตามประเด็นต่างๆ

ความเหมาะสม หมายถึง รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบของการบริหารจัดการสอดคล้อง
กับนโยบายการพัฒนาผู้เรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระ
ราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ความเป็นไปได้ หมายถึง รูปแบบที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปปฏิบัติได้ ตามบริบทและ
วัตถุประสงค์ของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ความเป็นประโยชน์ หมายถึง รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล และ 4) การปรับปรุง

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) คัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน 3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) จัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข 5) ส่งต่อนักเรียน

ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ครูที่ปรึกษาบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ทำให้เข้าใจตัวนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน ให้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียนได้

คัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน หมายถึง ครูที่ปรึกษาพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ และกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน โดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ
2. กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีแนวโน้มที่เป็นนักเรียนที่มีปัญหา โรงเรียนต้องป้องกันหรือแก้ไขและให้การช่วยเหลือตามแต่กรณี
3. กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหา ที่ต้องการแก้ไขและช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดติดตามแต่กรณีและสำหรับนักเรียนบางคนที่มีมากกว่า 1 ปัญหา ที่ต้องการช่วยเหลือ แต่มีบางเรื่องที่อยู่ในภาวะเสี่ยงก็จัดว่าเป็นกลุ่มมีปัญหา

การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงกลายเป็นนักเรียนกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติได้ มีการพัฒนาพฤติกรรมให้ดีขึ้นกว่าเดิมและมีคุณภาพ ตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ต้องเฝ้าระวังและป้องกันมิให้กลายเป็นกลุ่มมีปัญหา ส่วนกลุ่มมีปัญหา ต้องหาวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนทั้งสองกลุ่มจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

การส่งต่อนักเรียน หมายถึง กระบวนการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น โดยการส่งต่อนักเรียน แบบการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก ดังนี้

1. การส่งต่อภายใน หมายถึง ครูที่ปรึกษาส่งนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรืองานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีก ก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่น กัน

2. การส่งต่อภายนอก หมายถึง การส่งนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง โรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจน จำนวน 5 โรงเรียน มีบริบทและวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2513 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2513) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2547) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2547) ตามลำดับ

2. โรงเรียนวัดสันติการามวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2515 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2517) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2524) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2526) ตามลำดับ

3. โรงเรียนวัดป่าไถ่ (สวนประชานุกูล) ในพระบรมราชานุเคราะห์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2517 เพื่อสงเคราะห์เด็กกำพร้า ไม่มีพ่อแม่ เด็กยากจนให้เป็นโรงเรียนของราษฎร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2519) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2536) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2536) ตามลำดับ

4. โรงเรียนวัดบึงเหล็ก ในพระบรมราชานุเคราะห์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2518 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจนยากจน สร้างขึ้นในถิ่นทุรกันดารและถิ่นที่มีผู้ก่อการร้ายตามแนวชายแดน เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจน กำพร้า อนาคตที่พึง ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะศึกษาต่อ สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2518) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2546) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2546) ตามลำดับ

5. โรงเรียนนันทบุรีวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 ซึ่งใช้ชื่อว่าโรงเรียนนันทบุรีวิทยา และเข้าเป็นโรงเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ในปี พ.ศ. 2518 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนให้เป็นโรงเรียนของราษฎร เพื่อสงเคราะห์เด็กที่ไม่มีที่เรียนและเด็กที่มีฐานะยากจน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2512) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2554) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2554)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อสนเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อการปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. ได้รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นสารสนเทศนำไปใช้ในการพัฒนา กำหนดนโยบาย หลักการในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป
3. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานอื่นหรือสถานศึกษาอื่นที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และบริบทของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ ดังนี้

เนื่องจากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (Deming. 2004) ที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

การบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพ ตามแนวคิดของ ฮิตโชิ (Hitoshi. 2540: 57-64) กล่าวถึงการบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพว่า เป็นกิจกรรมการปรับปรุงและการควบคุมที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติการแก้ไข

ซึ่ง เมลนิค และเดนซเลอร์ (Melnyk; & Denzler. 1996: 106) ได้เสนอแนะกิจกรรมแต่ละขั้นตอนของวงจรคุณภาพ (PDCA) ของ Deming เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) หมายถึง วางแผนโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรืออาจเก็บรวบรวมขึ้นมาใหม่ นอกนั้นอาจทดสอบเพื่อเป็นการนำร่องก่อนก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทำ (Do) หรือลงมือทำ หมายถึง ลงมือเอาแผนไปทำ ซึ่งอาจทำในขอบข่ายเล็กๆ เพื่อทดลองดูก่อน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การตรวจสอบ หรือสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใดและเป็นไปในทางใด

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไข (Act) หรือลงมือแก้ไข (corrective action) หมายถึง หลังจากที่ได้ศึกษาผลลัพธ์แล้ว อาจไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือมีปัญหาที่ต้องแก้ไข ก็ต้องดำเนินการแก้ไขตามที่จำเป็น หลังจากนั้นสรุปเป็นบทเรียนและพยากรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดหาวิธีการใหม่ๆ ต่อไป

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546ข: 28-34) ได้กำหนดให้โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมและวางแผนดำเนินงาน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ 4) การประเมินผล

เนื่องจาก การบริหารจัดการตามแนวคิดดังกล่าว มีความสอดคล้องกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์และประยุกต์ใช้การบริหารจัดการตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ดังนี้

2.1 ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

2.2 คัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน วิเคราะห์ข้อมูล จำแนกจัดกลุ่มผู้เรียน เช่น กลุ่มเด็กมีความสามารถพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาต้องการการช่วยเหลือโดยเร่งด่วน

2.3 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการจัดกิจกรรม โครงการ โครงการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีทักษะในการดำรงชีวิต

2.4 จัดกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไข ดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากรณีปัญหาที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

2.5 ส่งต่อนักเรียน กรณีปัญหาของนักเรียนซับซ้อน ให้ส่งต่อไปยังครูแนะแนวฝ่ายปกครอง หรือผู้มีทักษะ ความสามารถตรงกับลักษณะปัญหา

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าว มีความสำคัญ มีวิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งเอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

3. บริบทของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนจำนวน 5 โรงเรียน ดังนี้

3.1 โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2511 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจน ให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน

3.2 โรงเรียนวัดสันติการามวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2515 เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจน ให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน

3.3 โรงเรียนวัดป่าไถ่ (ส่วนประชานุกูล) ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2517 เพื่อสงเคราะห์เด็กกำพร้า ไม่มีพ่อแม่ เด็กยากจน ให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน

3.4 โรงเรียนวัดบึงเหล็ก ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2518 เพื่อให้เป็นโรงเรียนของราษฎรยากจน สร้างขึ้นในถิ่นทุรกันดารและถิ่นที่มีผู้ก่อการร้ายตามแนวชายแดน เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจน กำพร้า อนาคตที่พึง ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะศึกษาต่อ ตลอดจนเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

3.5 โรงเรียนนันทบุรีวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้ง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 เดิมใช้ชื่อว่าโรงเรียนนันทบุรีวิทยา และเข้าเป็นโรงเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ในปี พ.ศ. 2518 เพื่อสงเคราะห์เด็กที่ไม่มีที่เรียนและเด็กที่มีฐานะยากจน

4. การพัฒนารูปแบบ ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

แนวคิดของ สมิธ และคณะ (Smith; et al. 1980) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การย่อส่วนปรากฏการณ์จริงให้เล็กลงเพื่อใช้ทำความเข้าใจข้อเท็จจริง ปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมต่างๆ โดยจัดวางแบบแผนให้เข้าใจง่ายขึ้น รูปแบบไม่ใช่ข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น

ส่วนการพัฒนารูปแบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่แตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปอาจแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การสร้างรูปแบบและการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ (Willer. 1986) ซึ่ง รัตนะ บัวสนธิ (2552: 13-15) ได้นำเสนอการพัฒนารูปแบบประกอบด้วยขั้นตอนในการพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหา จากเอกสารและงานวิจัย

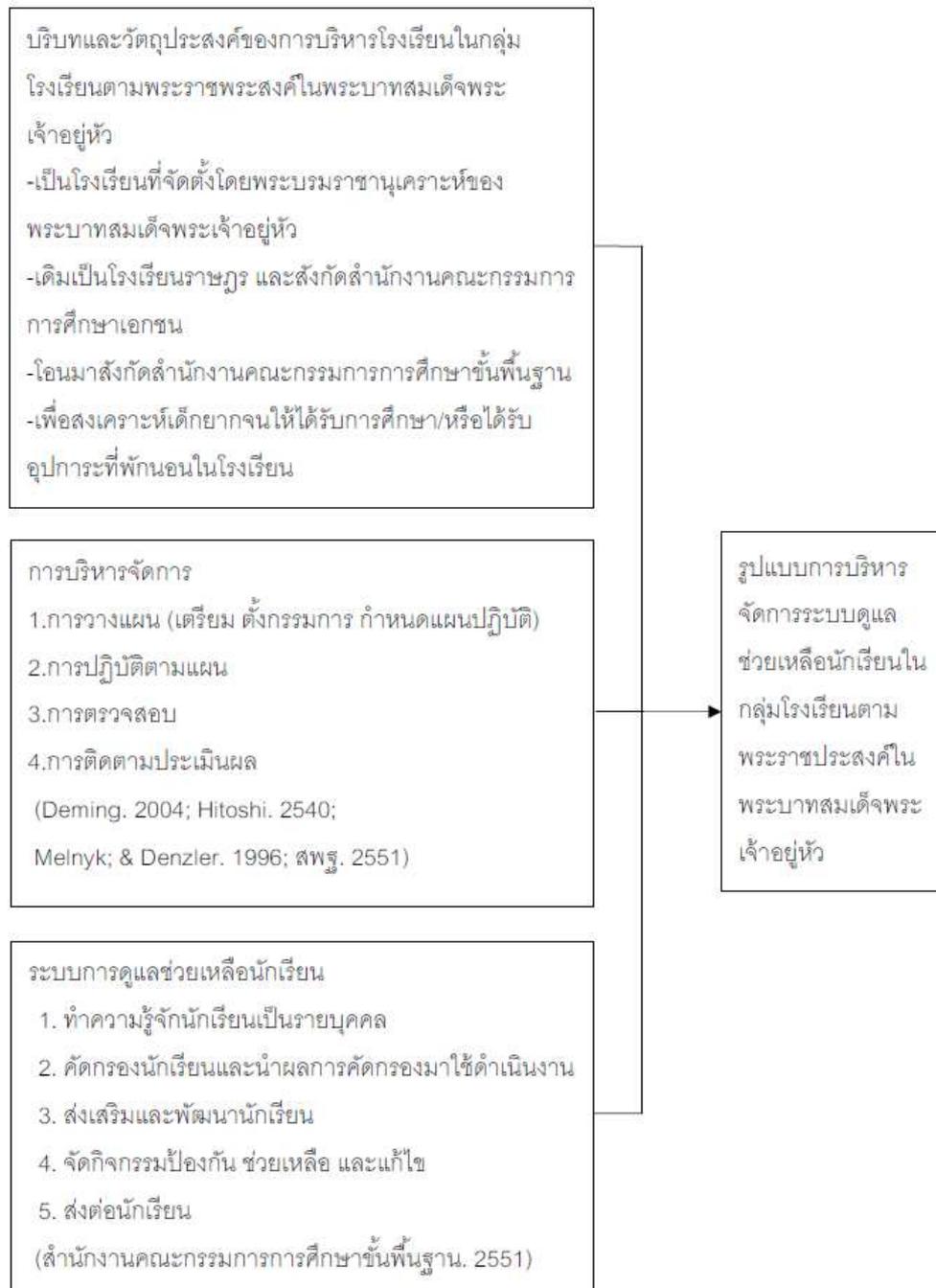
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการนำความรู้หรือผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยให้มีลักษณะหรือรูปแบบตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ เป็นการนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ เป็นการประเมินผลสรุปการใช้ผลิตภัณฑ์ในภาพรวมทั้งหมด เพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่

สำหรับขั้นตอนที่ 3 มีความคิดเห็นที่แตกต่างในการตรวจสอบและทดลองใช้รูปแบบ ซึ่ง อุทุมพร จามรมาน (2541) ได้สรุปไว้สอดคล้องกับไอสนเนอร์ (Eisner. 1976) ว่าอาจใช้วิธีการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญหรือประเมินโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิโดยให้ความเห็นว่าการวิจัยทางการศึกษาบางเรื่องต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขและวิจัย หรือเนื้อหาของรูปแบบจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการพิจารณาให้ความเห็นซึ่งถือว่าผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมีความสามารถในเรื่องนั้นๆ มากที่สุด

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย